

[Knut Damgaard.]

gende, at den slags aktioner ikke gavner forhandlingerne; det er det modsatte, der er tilfældet. Og dertil kommer vel, at sådanne aktioner i deres princip strider mod folkestyrets natur.

I den seneste tid har vi erfaret et tinglysningsproblem ved udstykning af udlejningsejendomme. Jeg var glad for, boligministeren hurtigt efter markerede, at en sådan tinglysning efter ministeriets opfattelse var ulovlig. Desværre har vi jo, som ministeren selv sagde det, fået en byretskendelse, som indicerer, at betinget tinglysning under disse vilkår kan være lovlig. Jeg var glad for ministerens udtalelse om, at man nok kunne forvente, at sagen blev anket til andre instanser. Hvis den bliver det, og hvis byretskendelsen bekræftes ved højere instanser, må vi vel regne med, at boligministeren ved lovgivning søger at stoppe et sådant hul i loven. Og er man ude af stand til at klare det i boliglovgivningen, må justitsministeren se på spørgsmålet i forbindelse med tinglysningsloven.

Som bekendt var der et stort flertal i folketinget, som ubetinget ønskede at give lejerne forkøbsret, hvis en udlejningsejendom skulle udstykkes. Det er derfor svært for mange mennesker at forstå, at man gennem en betinget tinglysning af en enkelt tom lejlighed kan være med til at besværliggøre for lejerne at få realiseret deres forkøbsret. Hindringerne opstår som følge af den forvirring, en sådan tinglysning skaber, og den usikkerhed, hvorunder de folk må arbejde, som skal sikre den tredjedel af lejerne tilslutning, som skal til for at købe på andelsbasis.

Man får næstøn lyst til at stille det spørgsmål, om man kan bevare en sund retsbevidsthed i befolkningen og en rimelig respekt for retsavgørelser, hvis og når jura bliver et redskab i de menneskers hænder, der kun ønsker at omgå en lovs hensigt. Er det ikke rimeligt at spørge: er det helt umuligt at forestille sig, at ånd og hensigt i én lov vejer lige så tungt som den juridiske bogstavopfyldelse i en anden lov? Som lægmand skal jeg nok afholde mig fra at drage nogen konklusion. Dog mener jeg, at man blandt jurister og retlige myndigheder bør gøre sig klart, at afstanden mellem indholdet i mange retslige afgørelser og den almindelige borgers fornemmelse af, hvad der er juridisk retfærdigt, ikke må blive for stor. Og mens vi nu afventer en afklaring på det juridiske grund-

lag, må selve sagen være en udfordring til lejerorganisationerne. Den må føre til, at alle kræfter sættes ind på et oplysningsarbejde blandt lejerne, fordi man alene ad den vej kan hindre, at juridiske anslag får en virkning, som ejerne havde tænkt sig. Det er nemlig særdeles vigtigt også ud fra en samfundsøkonomisk vurdering.

Da vi fra socialdemokratisk side gik ind i forhandlingerne om miniforliget, var det naturligvis, fordi vi har ønske om at medvirke til, at den private boligmasse omgøres til private andelsboliger, men det var også med det sigte at hindre eller i hvert fald mindske den spekulationsmulighed, der lå i en næsten fri adgang til udstykning af udlejningsejendomme i ejerlejligheder. Denne hensigt havde også gyldighed i forhold til den risiko, der lå i en fuldstændig fri udstykning i anpartslejligheder, sådan som der ville have været basis for det, hvis ikke det var blevet stoppet.

Fælles for begge typer af ejerboliger er den meget høje pris, de omsættes til. Det har hidtil været en afgørende del af debatten omkring miniboligforliget, at man fra visse sider har betragtet prisgrundlaget for andelsboligen som værende omtrent lige så højt som for den almindelige ejerbolig. Det må vist nu være gået op for dem, der hævdede noget sådant, at dette i hvert fald ikke er tilfældet. Årsagen til, at man fra ejerside søger at unddrage sig lejerne forkøbsret og i stedet sælge som ejerboliger, er naturligvis, at man får så meget mere for ejendommen som ejerboliger, end man gør som andelsboliger. Den prisforskel, som har været lagt frem under debatten hidtil, nemlig at ejerboligen koster 3 gange mere end andelsboligen, skal nok vise sig at holde stik i praksis.

Når det gælder beskæftigelsen, er det nævnt af ministeren, at reparationerne spiller en ganske væsentlig rolle. Hertil hører vel i virkeligheden også moderniseringer af den gamle boligmasse, og hvis man kan afvikle moderniseringer på en virkelig fornuftig måde under rimelige vilkår for lejerne, tror jeg ikke, det er en arbejdsproces, man skal afskaffe eller tage afstand fra på et tidspunkt, hvor beskæftigelsen er i fare.

Christophersen (V):

Den redegørelse, som ministeren er kommet med, giver ikke anledning til mange kommentarer, og det skyldes bl. a., at den ikke indehol-